บทที่ 3
การดำเนินการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ในสถานศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

การดำเนินการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ในสถานศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูสามารถ นำกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) ไปสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา มีขั้นตอนในการดำเนินการตามกระบวนการชุมชนการเรียนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ(PLC) ประกอบด้วยขั้นตอนต่างๆ ดังนี้

1. ด้านการบริหารจัดการกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ในสถานศึกษา ประกอบด้วย

1. แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนกระบวนการ PLCของสถานศึกษา
2. ประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนกระบวนการ PLC ในสถานศึกษา
3. จัดประชุมสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับครูในสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง
4. ส่งเสริมสนับสนุน กำกับติดตาม และรายงานผล

2. ด้านการดำเนินการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ในสถานศึกษา ประกอบด้วย 7 ขั้นตอน ดังนี้

1. การรวมกลุ่มชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ(PLC)
2. วิเคราะห์และระบุปัญหา/สิ่งที่ต้องการพัฒนา
3. ออกแบบและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้/กิจกรรม/นวัตกรรม
4. วิพากษ์ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และปรับปรุงแก้ไข
5. จัดการเรียนรู้ /กิจกรรม /นวัตกรรม
6. ประเมินผล/ สะท้อนการจัดการเรียนรู้/กิจกรรม/นวัตกรรม
7. สรุปเผยแพร่แผนการจัดการเรียนรู้/กิจกรรม/นวัตกรรม

1. ด้านการบริหารจัดการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ในสถานศึกษา

การขับเคลื่อนกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ในสถานศึกษา ในด้านการบริหารจัดการของสถานศึกษา ให้สถานศึกษาดำเนินการ ดังนี้

1. แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ในสถานศึกษา

สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ระดับสถานศึกษา รายละเอียดคำสั่งการแต่งตั้งคณะกรรมการ ดังตัวอย่างภาคผนวก ก เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูสามารถนำกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) ไปสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาได้ ตัวอย่างคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ ภาคผนวก ก

2. ประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนกระบวนการ PLC ในสถานศึกษา

ประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ในสถานศึกษาเพื่อกำหนดนโยบาย แผนการดำเนินการ ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินการพร้อมทั้งกำกับติดตาม และรายงานผลการดำเนินการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ในสถานศึกษาเพื่อให้ครูในสถานศึกษา มีแนวทางการในปฏิบัติ เช่น การกำหนดแบบฟอร์มที่เป็นมาตรฐานของสถานศึกษาบางแบบ (ตามตัวอย่างในภาคผนวกในแต่ละขั้นตอนของการดำเนินการ PLC ซึ่งสามารถพิจารณาเลือกมากำหนดได้) กำหนดปฏิทินการดำเนินการชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพ (PLC) ของสถานศึกษา รายละเอียดการจัดทำปฏิทิน ดังอย่างภาคผนวก ก

3. จัดประชุมสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับครูในสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง

จัดประชุมครูในสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องให้มีสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการขับเคลื่อนกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ในสถานศึกษา นโยบาย แผนการดำเนินการ ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินการพร้อมทั้งกำกับติดตาม และรายงานผลการดำเนินการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ในสถานศึกษา ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินการพร้อมทั้งกำกับติดตาม และรายงานผลการดำเนินการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ในสถานศึกษา วิธีการดำเนินการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของครู และอื่นๆที่เกี่ยวข้องเพื่อครูและสถานศึกษาดำเนินการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ได้ไปในทิศทางเดียวกันและบรรลุวัตถุ

4. ส่งเสริมสนับสนุน กำกับติดตาม และรายงานผล

สถานศึกษาควรส่งเสริม สนับสนุน อำนวยความสะดวก และให้คำแนะในการดำเนินการกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ให้ประสบความสำเร็จ เช่น สนับสนุนด้านการนำเทคโนโลยีสานสนเทศมาใช้ในการบันทึกข้อมูล สร้างแรงจูงใจกระตุ้นครูให้มีกำลังใจในการจัดทำร่วมแก้ปัญหา สนับสนุนการสร้างความรู้ความเข้าใจ หรือพัฒนาให้ครูมีความรู้ในการสร้างเครื่องมือหรือนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องที่จำเป็นในการดำเนินการกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) นอกนี้ให้สถานศึกษากำกับติดตาม และรายงานผลการดำเนินการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ในสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาปรับปรุงต่อไป

2. ด้านการดำเนินการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ในสถานศึกษา

ขั้นตอนที่ 1 การรวมกลุ่มชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ(PLC)

1.1 จำนวนและกลุ่มบุคคลที่รวมกลุ่ม

การรวมกลุ่มชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) มาจาก ครู บุคลากรทางการศึกษา ตัวแทนสถานประกอบการ ปราชญ์ชาวบ้าน และผู้เกี่ยวข้อง ที่มีความสนใจ ค่านิยม และมีความเชื่อในทิศทางเดียวกัน โดยมีการรวมครูจำนวน 4-8 คน โดยลักษณะรวมกลุ่มครูทำได้หลายแบบ เช่น

1) แผนกวิชาเดียวกัน หรือใกล้เคียงกัน และทำงานอยู่ในสถานศึกษาเดียวกัน

2) แผนกวิชาแตกต่าง หลากหลาย แต่สอนระดับเดียวกัน เช่น ระดับ ปวช. ปวส. ปริญญาตรี แต่ทำงานอยู่ในสถานศึกษาเดียวกัน

3) แผนกวิชาเดียวกัน แต่มีครูมาจากสถานศึกษาที่แตกต่างกันตั้งแต่ 2 สถานศึกษา การติดต่อสื่อสารอาจต้องใช้การสื่อสารผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์

4) แผนกวิชาแตกต่าง หลากหลาย แต่สอนระดับเดียวกัน และอาจมาจากหลากหลายสถานศึกษา การติดต่อสื่อสารอาจต้องใช้การสื่อสารผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์

การรวมกลุ่มชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สามารถเชิญบุคลากรทางการศึกษา ตัวแทนสถานประกอบการ ปราชญ์ชาวบ้าน และผู้เกี่ยวข้องเข้าร่วมกลุ่มได้

1.2 บทบาทของสมาชิกในกลุ่มชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)

บทบาทของสมาชิกในกลุ่มกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) แบ่งได้ ดังนี้

1) ผู้อำนวยความสะดวก

- รักษาระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิก
- ควบคุมประเด็นการพูดคุย
- ยั่วยุให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยให้ทุกคนแสดงความคิดเห็น

2) สมาชิก

- เปิดใจรับฟัง และเสนอความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์
- รับแนวทางไปปฏิบัติและนำผลมาเสนอ พร้อมต่อยอด

3) ผู้บันทึก

- สรุปประเด็นการสนทนาและแนวทางแก้ปัญหา พร้อมบันทึก Logbook

ในขั้นตอนนี้เมื่อรวมกลุ่มได้แล้วให้ดำเนินการขอจัดตั้งกลุ่มชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) โดยจัดทำบันทึกถึงสถานศึกษาขอจัดตั้งกลุ่มชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ตามแบบฟอร์มตัวอย่างในภาคผนวก ก และตามช่วงเวลาที่สถานศึกษาต้นสังกัดกำหนด และกำหนดนัดประชุมเพื่อเริ่มขั้นตอนที่ 2

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์และระบุปัญหา/สิ่งที่ต้องการพัฒนา

เมื่อได้รับคำสั่งแต่งตั้งกลุ่ม PLC ให้กลุ่มสมาชิกใน PLC จัดประชุมโดยร่วมกันดำเนินการดังนี้

2.1 เลือกบทบาทในกลุ่ม PLC

ให้สมาชิกกำหนดหรือเลือกว่าใครจะเป็นบทบาทใดในการการประชุมครั้งนี้ซึ่งได้แก่ ผู้อำนวยความสะดวก สมาชิก หรือ ผู้บันทึก เมื่อได้กำหนดบทบาทหน้าที่ในการดำเนินการประชุมแล้วให้สมาชิกดำเนินการตามบทบาทหน้าที่

2.2 ค้นหาปัญหา หรือสิ่งที่ต้องพัฒนา

สมาชิกในกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์สภาพปัญหาการจัดการเรียนรู้ คุณภาพผู้เรียน สมรรถนะ หรือสิ่งที่ต้องการพัฒนาผู้เรียน ได้แก่ ด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ หรือวิเคราะห์สภาพปัญหาแบ่งออกเป็นด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านวัตกรรมทางการศึกษา ด้านอื่นๆเกี่ยวกับอาชีวศึกษา ด้วยวิธีการที่หลากหลาย และสรุปเป็นประเด็นปัญหาหรือประเด็นที่จะพัฒนา พร้อมเรียงลำดับสำคัญเพื่อนำมาแก้ไข หรือกำหนดเป็นเป้าหมายของการดำเนินการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

2.3 หาสาเหตุและแนวทางแก้ไข

นำประเด็นปัญหาหรือประเด็นที่จะพัฒนาที่สำคัญมาศึกษาวิเคราะห์หาสาเหตุที่แท้จริงของปัญหา จากการกลุ่มอภิปราย เน้นไปที่การสอน/การฝึกปฏิบัติ/ของครูเป็นอันดับแรก เช่น ผู้เรียนขาดความรับผิดชอบ ผู้เรียนขาดทักษะในการปฏิบัติ ผู้เรียนขาดความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญร่วมกันต่อไปร่วมกันหาแนวทางแก้ไข "ยึดปัญหาของที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ" ใช้ประสบการณ์ของครู งานวิจัย หรือแหล่งอื่นๆ ที่มีการเสนอแนวทางไว้แล้ว จากนั้นสรุปแนวทางการแก้ปัญหาเรียงความสำคัญตามบริบทของสถานศึกษา

2.4 สรุปผลการวิเคราะห์และระบุปัญหา/สิ่งที่ต้องการพัฒนา แนวทางแก้ไข โดยสรุปลงในแบบบันทึกการค้นหาปัญหา และแบบบันทึกแนวทางแก้ปัญหารายละเอียดดังภาคผนวก ข

ในขั้นตอนที่ 2 นี้ ครูที่เป็นเจ้าภาพหลักในหัวข้อปัญหาที่เลือก จะเรียกว่าเป็น Model Teacher ส่วนสมาชิกในทีมคนที่ไม่ได้เป็นเจ้าภาพ เรียกว่า Buddy Teacher โดยร่วมกันระบุปัญหา แนวทางการแก้ปัญหา ตามตัวอย่างแบบบันทึกในภาคผนวก ข หลังจากนั้น ให้สมาชิกในทีมร่วมกันกำหนดแผนปฏิบัติการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ตามรายละเอียดดังภาคผนวก ข

ขั้นตอนที่ 3 ออกแบบและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้/กิจกรรม/นวัตกรรม

เมื่อเลือกปัญหาในขั้นตอนที่ 2 ได้แล้ว ให้ Model Teacher จัดเตรียมแผนการจัดการเรียนรู้/กิจกรรม/นวัตกรรม (แผนการจัดการเรียนรู้ใช้ตามที่สถานศึกษากำหนด) ที่นำมาใช้ในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มาให้สมาชิกในกลุ่มร่วมกันออกแบบและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้/กิจกรรม/นวัตกรรม ในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเพื่อให้เป้าหมายในการแก้ปัญหาหรือการพัฒนาบรรลุผลได้มากที่สุด และบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ หลังจากนั้นนำแนวทางการที่สรุปเพื่อใช้แก้ปัญหาร่วมกัน มาออกแบบแผนงาน แผนการสอน โดยคำนึงถึงวิธีการจัดการเรียนรู้ได้หลากหลายรูปแบบตามลักษณะปัญหา ลักษณะผู้เรียน และบริบทของสถานศึกษา ซึ่งในขั้นตอนนี้กลุ่ม PLC สามารถเชิญผู้เชี่ยวชาญ ปราชญ์ชาวบ้าน บุคลากรในสถานประกอบการ บุคลากรทางการศึกษา ผู้บริหาร หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมาร่วมให้คำแนะนำในการออกแบบและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้/กิจกรรม/นวัตกรรม

ในขั้นตอนนี้สามารถศึกษาตัวอย่างหัวข้อการเขียนแผนการสอน ดังตัวอย่างในภาคผนวก ข แบบเขียนแผนการสอน

ขั้นตอนที่ 4 วิพากษ์ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และปรับปรุงแก้ไข

4.1 สมาชิกร่วมกันสะท้อนคิด วิพากษ์ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในแผนการจัดการเรียนรู้/กิจกรรม/นวัตกรรม ที่กลุ่มได้ออกแบบไปแล้วนั้น มาพิจารณาถึงความเป็นไปได้ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ความเป็นไปได้ของโอกาส ความสำเร็จที่จะสามารถพัฒนาพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนตามเป้าหมายที่ได้กำหนดร่วมกันไว้แล้ว รวมถึงความเป็นไปได้ของการเรียนรู้ที่จะบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้เฉพาะตามสาระ ในครั้งนั้น ๆ ด้วย

4.2 ผลจากการร่วมกันสะท้อนคิดจากสมาชิกทุกคน จะถูกรวบรวมโดย Model Teacher ในครั้งนั้นมาประมวล สรุป และปรับปรุง แผนการจัดการเรียนรู้ให้มีความสมบูรณ์พร้อมดำเนินการต่อไป

กระบวนการสะท้อนคิดตามขั้นตอนนี้ กลุ่ม PLC สามารถเชิญผู้เชี่ยวชาญ ปราชญ์ชาวบ้าน บุคลากรในสถานประกอบการ บุคลากรทางการศึกษา ผู้บริหาร หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมาร่วมสะท้อนคิด วิพากษ์ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้/กิจกรรม/นวัตกรรม

การสะท้อนคิด วิพากษ์ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ อาจใช้การสื่อสารผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์จะทำให้การทำงานสื่อสารระหว่างสมาชิกกลุ่มสะดวกรวดเร็วมากขึ้นแนวทางวิพากษ์สรุปประเด็นการพิจารณา ดังนี้

1) ความสอดคล้องครอบคลุมของวัตถุประสงค์
2) กิจกรรมผู้เรียนมีความเหมาะสม เป็นไปได้ และความสอดคล้องวัตถุประสงค์
3) กิจกรรมครูมีความเหมาะสม เป็นไปได้ และความสอดคล้องวัตถุประสงค์
4) เทคโนโลยีและสื่อการสอนมีความเหมาะสม และความสอดคล้องวัตถุประสงค์
5) การวัดและประเมินผลมีความถูกต้อง เหมาะสม ชัดเจนสอดคล้องวัตถุประสงค์
6) กิจกรรมขั้นนำ มีความเหมาะสม เป็นประโยชน์ เป็นไปได้
7) กิจกรรมขั้นสอน มีความเหมาะสม เป็นประโยชน์ เป็นไปได้
8) กิจกรรมขั้นสรุป มีความเหมาะสม เป็นประโยชน์ เป็นไปได้

ในขั้นตอนนี้สามารถดำเนินการตามแบบตัวอย่าง รายละเอียดดังภาคผนวก ข

ขั้นตอนที่ 5 จัดการเรียนรู้ /กิจกรรม /นวัตกรรม

หลังจากแผนการจัดการเรียนรู้/กิจกรรม /นวัตกรรมได้รับการปรับปรุงจากการสะท้อนคิดของสมาชิกกลุ่มแล้ว

5.1 ให้ Model Teacher นำสู่การปฏิบัติการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในห้องเรียนจริง

5.2 ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จะต้องมีเพื่อนสมาชิกในทีม (Buddy Teacher) อย่างน้องหนึ่งคนหรือมากกว่า ร่วมสังเกตการณ์กระบวนการปฏิบัติจริง (Learning Activities and Observation)

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยจะต้องมีบันทึกภาคสนาม (Field Note) ของการสังเกตการสอนอย่างเป็นระบบ และควรต้องมีการบันทึกเป็นวีดิทัศน์โดยเฉพาะช่วงเวลาที่สำคัญของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งนี้สิ่งที่ควรต้องบันทึกไว้ระหว่างการสังเกตการสอน ควรประกอบด้วย

1) ข้อมูลพื้นฐานของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ได้แก่ แผนกวิชาที่สอน รายวิชา เรื่อง กลุ่มผู้เรียน วันที่ เวลาเริ่ม เวลาสิ้นสุด ลักษณะสภาพทั่วไปของสถานที่จัดการเรียนรู้อุปกรณ์สื่อสิ่งอำนวยความสะดวก สิ่ง รบกวน เป็นต้น

2) บรรยากาศการเริ่มต้นการเรียนการสอน ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียน

3) การจัดการเรียนรู้ เป็นไปตามลำดับของแผนการจัดการเรียนรู้หรือไม่ หากไม่เป็นไปตามแผน อะไรเป็นสาเหตุและครูดำเนินการอย่างไรต่อไป ส่งผลทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดีขึ้นหรือสับสน

4) มีผู้เรียนที่แสดงพฤติกรรมว่าได้เกิดการเรียนรู้ที่เป็นไปตามเป้าหมายของการเรียนการสอนบ้างหรือไม่ และมีผู้เรียนที่แสดงว่ายังไม่เกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมายบ้างหรือไม่ จำนวนสัดส่วนระหว่างผู้เรียนทั้งสองกลุ่มเป็นอย่างไร

5) ครูมีการดำเนินการอย่างไรกับผู้เรียนที่แสดงออกว่าได้เรียนรู้เรื่องนั้นแล้ว และครูดำเนินการ อย่างไรกับผู้เรียนที่ยังไม่สามารถเรียนรู้เรื่องนั้นได้

6) ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีอะไรที่เป็นการปฏิบัติที่ดีควรรักษาไว้และอะไรที่เป็นจุดอ่อนที่ควรได้รับการแก้ไขบ้าง

รายละเอียดการสังเกตการสอน กาบันทึกหลังสอน แบบรายงานผลการสังเกตการสอน ดังตัวอย่างภาคผนวก ข

ขั้นตอนที่ 6 ประเมินผล/ สะท้อนการจัดการเรียนรู้/กิจกรรม/นวัตกรรม

การประเมินผล/ สะท้อนการจัดการเรียนรู้/กิจกรรม/นวัตกรรม ดำเนินการดังนี้

6.1 Model Teacher จัดประชุมร่วมกับสมาชิกในกลุ่ม PLC และนำหลักฐานต่างๆ ในการจัดสอน เช่น Google Class room บันทึกหลังการสอน วีดิโอบันทึก การสอน เป็นต้น นำเสนอในการประชุม

6.2 สมาชิกในกลุ่ม PLC ร่วมกันอภิปรายตั้งคำถาม สะท้อนคิดต่อผลการจัดการเรียนรู้/กิจกรรม/นวัตกรรมการสอนที่นำไปใช้แก้ปัญหา โดยหาข้อดี ข้อด้วย ผลการสอนบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ ต้องปรับ เพิ่ม ลด ในประเด็นใดโดยมุ่งตอบคำถามอย่างน้อย 4 ประเด็น คือ

2.1 ผู้เรียนได้เรียนรู้และเกิดพฤติกรรมตามเป้าหมายที่ตั้งไว้มากน้อยเท่าใด

2.2 รู้ได้อย่างไรว่าผู้เรียนเหล่านั้นเกิดการเรียนรู้และ/หรือมีพฤติกรรมบรรลุตามเป้าหมายนั้นแล้ว

2.3 ผู้เรียนที่ไม่สามารถเรียนรู้และยังไม่บรรลุพฤติกรรมตามเป้าหมาย จะทำอย่างไรกับผู้เรียนกลุ่มนี้ต่อไป

2.4 ผู้เรียนที่เกิดการเรียนรู้และบรรลุพฤติกรรมตามเป้าหมายแล้ว จะทำอย่างไรต่อไปกับ ผู้เรียนกลุ่มนี้ สมาชิกของกลุ่มต้องร่วมกันแสดงความคิดเห็นเพื่อให้ครูที่เป็นเจ้าภาพ สรุปผลการจัดการเรียนรู้ ที่ตอบคำถามทั้ง 4 ประเด็น รวมถึงสิ่งที่เป็นแนวการปฏิบัติที่ดีและสิ่งที่เป็นจุดอ่อนที่ควรได้รับการปรับปรุงใน โอกาสต่อไป

6.3 Model Teacher + Buddy Teacher + สมาชิกกลุ่ม PLC ร่วมกันลงมติผลที่ประชุม

6.4 Model Teacher สรุปรูปแบบ/วิธีการ/กิจกรรม ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วในขั้นตอนใช้แก้ปัญหาที่ตามมติประชุม

สรุปผลรูปแบบวิธีการดำเนินการ Model Teacher ดำเนินการสรุปรูปแบบ/วิธีการ/กิจกรรม การสรุปมี 2 แนวทาง ดังนี้

1. หากกิจกรรมตามวิธีการ/นวัตกรรมที่กลุ่ม PLC ปรับปรุงแล้วนำไปทดลองใช้แล้วหากไม่สามารถแก้ปัญหาได้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ต้องปรับปรุงตามมติที่ของกลุ่ม PLC แล้วไปใช้ปฏิบัติการสอนในรอบใหม่

2. หากกิจกรรมตามวิธีการ/นวัตกรรมที่กลุ่ม PLC ปรับปรุงแล้วนำไปทดลองใช้แล้วบรรลุตามวัตถุประสงค์ตั้งไว้ สมารถนำมาทดลองใช้ในรอบที่ 2 และ 3 แล้วจึงนำไปเผยแพร่

แนวทางการสะท้อนการจัดการเรียนรู้/กิจกรรม/นวัตกรรม

แนวทางการสะท้อนการจัดการเรียนรู้/กิจกรรม/นวัตกรรม แบ่งเป็นประเด็นได้ดังนี้

1) ประเด็นด้านผู้เรียน

- คำตอบ คำพูด ปฏิกิริยา พฤติกรรม การแสดงออก หลักฐานผลงานต่างๆที่แสดงถึงความรู้ความเข้าใจ กระบวนการคิด กระบวนการเรียนรู้ และผลการเรียนต่างๆของผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่แสดงถึงความรู้ ความคิด ความเข้าใจที่ไม่ถูกต้อง หรือผิดพลาด ความกระตือรือร้น การมีส่วนร่วม

- การสังเกตผู้เรียนบางรายเป็นรายบุคคลที่มีความโดนเด่นน่าสนใจ (ทั้งในด้านบวกและด้านลบ)

- ตัวอย่างของวิธีการที่ผู้เรียนสร้างความเข้าใจผ่านการอภิปรายและกิจกรรม สังเกตความหลากหลายของวิธีการที่ผู้เรียนใช้แก้ปัญหา

ฯลฯ

2) ประเด็นด้านกิจกรรม

- ลักษณะ ความเหมาะสม ประสิทธิภาพของกิจกรรม ขั้นตอนของกระบวนการเรียนการสอน วิธีการสอน เทคนิคการสอนต่างๆ ทั้งที่ดี มีประสิทธิภาพและที่เป็นปัญหา/อุปสรรคต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน หรือไม่เอื้อต่อการเรียนรู้เท่าที่ควร

- การจัดลำดับขั้นตอนและความต่อเนื่องของกิจกรรม

- ความเหมาะสม สอดคล้องของจุดประสงค์ กิจกรรมการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล

- การบริหารจัดการชั้นเรียน การจัดชั้นเรียน วิธีการคุมชั้นเรียน หรือการจัดกลุ่มเพื่อทำกิจกรรม

- กิจกรรมการเรียนการสอนสนับสนุนการมีปฏิสัมพันธ์/การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนและครูกับผู้เรียน

- กิจกรรมการเรียนรู้นำไปสู่การพัฒนาความสามารถของผู้เรียน

- การกำหนดเวลาและโครงสร้างเหมาะสมกับเนื้อหา บทเรียน ระดับความสามารถของผู้เรียน

ฯลฯ

3) ประเด็นด้านครู

- การใช้คำถาม คำสั่ง คำอธิบาย หรือการใช้สื่อของครู
- ลำดับขั้นตอนการนำเสนอประเด็นคำถาม คำสั่ง หรือคำอธิบาย
- การเสริมแรงของครู

ฯลฯ

4) ประเด็นสื่อการสอน

- ความถูกต้อง เหมาะสม มีประสิทธิภาพของสื่อกิจกรรม ใบงาน แหล่งการเรียนรู้ (ด้านคุณภาพ)
- ความเพียงพอ เหมาะสมของสื่อ (ด้านปริมาณ)

ฯลฯ

5) ประเด็นด้านบรรยากาศ

- บรรยากาศการเรียนรู้ที่เกิดขึ้น สภาพแวดล้อมของชั้นเรียน หรือสถานที่เรียนที่มีผลต่อประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนและการเรียนรู้ของผู้เรียน
- บรรยากาศของการยอมรับความคิดเห็น คำถาม และการช่วยเหลือของผู้เรียน
- บรรยากาศของบทเรียนส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างความคิด คำถาม ข้อคาดเดา และ/หรือข้อเสนอ

ฯลฯ

6) จุดแข็งจุดอ่อนของการสอน

- ข้อดี ข้อเด่นในการจัดการเรียนการสอน
- ปัญหาหรืออุปสรรคที่มีต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนซึ่งเห็นได้อย่างชัดเจน

ขั้นตอนที่ 7 สรุปผลและเผยแพร่แผนการจัดการเรียนรู้/กิจกรรม/นวัตกรรม

สรุปผลเรียนรู้จากการปฏิบัติการนำสู่การวางแผนการจัดการเรียนรู้รอบใหม่ต่อไป (Next Step) ครูที่เป็นเจ้าภาพการจัดการเรียนรู้จะต้องนำผลสรุปที่ได้รวบรวม บันทึกผลไว้ให้เรียบร้อยอย่างเป็นทางการ โดยจะมีการดำเนินการอย่างน้อย 2 เป้าหมาย คือ

7.1 บันทึกไว้เพื่อเป็นการพัฒนาการของการพัฒนาการจัดการเรียนรู้สู่เป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ร่วมกัน (Goal) เพื่อสะท้อนว่ากว่าจะสามารถพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามพฤติกรรมเป้าหมายได้นั้น มีบทเรียนที่ได้เรียนรู้ร่วมกันอย่างไรบ้าง ส่วนนี้จะเป็นข้อมูลสำคัญที่มีคุณค่าอย่างยิ่ง และถือเป็นงานวิจัยในชั้นเรียนที่มีคุณภาพมาก ถ้าผลยังไม่บรรลุเป้าหมาย สามารถร่วมกันวิเคราะห์หาสาเหตุ

และปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้/กิจกรรม/นวัตกรรม และดำเนินการตามกระบวนการจนกว่าจะบรรลุเป้าหมาย เป็นวงรอบต่อๆไป

7.2 ผลที่ได้จากการสรุปจะต้องนำไปสู่การวางแผนการจัดการเรียนรู้รอบใหม่ซึ่งเชื่อมั่นว่าการ จัดการเรียนรู้จะมีความแม่นตรงและมีประสิทธิภาพมากกว่าเดิม

การเริ่มดำเนินการวงรอบใหม่ของการจัดกิจกรรมกลุ่มชุมชนการเรียนรู้ร่วมกัน รอบที่ 2 รอบที่ 3 และรอบต่อ ๆ ไป และทุก ๆ วงรอบ หากนำมาร้อยเรื่องอย่างเป็นระบบจะกลายเป็นพัฒนาการเรื่องเล่าการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่มีความเฉพาะเจาะจงของผู้เรียนในสถานศึกษานั้น ๆ ได้อย่างแจ่มชัด เป็นการสรุปเผยแพร่แผนการจัดการเรียนรู้/กิจกรรม/นวัตกรรมต่อไป และการปฏิบัติลักษณะเช่นนี้จะสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มเรียนรู้วิชาชีพมากยิ่งขึ้น และจะมีความเป็น “ครูมืออาชีพ” มากขึ้น

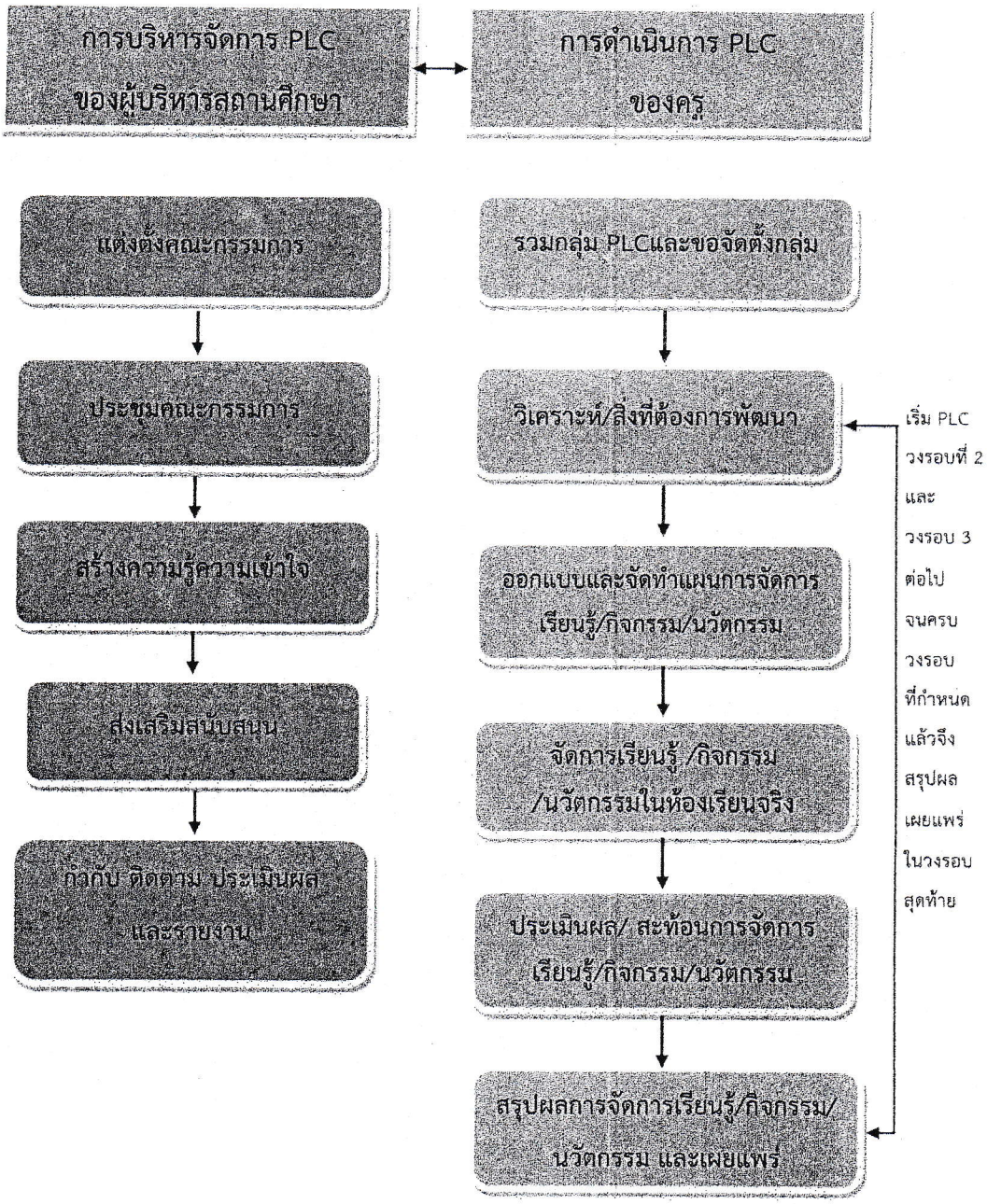
การสะท้อนคิด วิพากษ์ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการเผยแพร่แผนการจัดการเรียนรู้/กิจกรรม/นวัตกรรม การแสดงหลักฐานในการดำเนินการสามารถเลือกช่องทางสื่อสารในการับรู้ได้หลากหลายช่องทาง เช่น Line Facebook Google Classroom เอกสาร VTR Video หรือรูปแบบอื่นๆ

การจัดทำรายงานหลังจากดำเนินการครบวงรอบ PLC ตามที่กำหนดแล้วให้จัดทำรายงานสรุปเป็นหลักฐานชิ้นงานเพื่อเผยแพร่และนำไปใช้ประโยชน์ต่อไปดังตัวอย่างในภาคผนวก ข

การบันทึก (Logbook) การดำเนินการชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพ (PLC) ตั้งแต่ขั้นแรกถึงขั้นสุดท้ายต้องมีการบันทึก (Logbook) ซึ่งสามารถออกแบบการบันทึกได้เอง เอาที่ง่าย สะดวก มีหลักฐานตรวจสอบได้ ไม่เกินหนึ่งหน้าก็พอ อาจนำเสนอทาง Google Classroom Line หรือ Facebook เอกสารหลักฐาน หรือรูปแบบอื่นๆ พร้อมทั้งบันทึกในระบบที่กำหนดเพื่อนำไปเชื่อมโยงกับการจัดทำหลักฐานในการของมีและเลื่อนวิทยฐานะ

หมายเหตุ ขั้นตอนตามกระบวนการดังกล่าว สามารถยืดหยุ่นได้ตามบริบท แต่ควรคำนึงถึงการร่วมมือ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสังเกต และการสะท้อน

การดำเนินการกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของครูในสถานศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สรุปเป็นแผนภาพขั้นตอนได้ดังนี้

แผนภาพที่ : ขั้นตอนการดำเนินการกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ในสถานศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา